

Wiosenna Szkoła EWD 2015

Raport z ewaluacji konferencji upowszechniającej

12 – 14 marca 2015r.

Warszawa, 2015

Opracowanie: Iwona Bąbiak

*Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

Spis treści

Cel i zakres konferencji	3
Sposób przygotowania ankiety	4
Charakterystyka respondentów	4
Ocena wykładów	4
Trudne treści	9
Treści najbardziej przydatne	10
Najbardziej ciekawe.....	11
Co było zbędne...?	12
Oczekiwania wobec kolejnych edycji Szkół EWD	12
Płatna Szkoła EWD w 2016 roku?	13
Ocena organizacji Wiosennej Szkoły EWD	13

Cel i zakres konferencji

W dniach 12-14 marca 2015r. w hotelu Mazurcas w Ożarowie Mazowieckim odbyła się Wiosenna Szkoła EWD. W tym roku konferencja upowszechniająca spotkała się z wyjątkowo dużą popularnością. Otrzymaliśmy ponad dwukrotnie więcej zgłoszeń. Ostatecznie w udział w konferencji wzięły 173 osoby. Zgodnie z założeniami byli to nauczyciele oraz dyrektorzy szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół maturalnych. Konferencję rozpoczął zastępca dyrektora IBE ds. naukowych dr Michał Sitek opowiadając o miejscu egzaminów w systemie oceniania i ewaluacji. W części wykładowej znalazły się także wystąpienia dr hab. Romana Dolaty na temat modeli oceniania efektywności nauczania, Macieja Koniewskiego dotyczący efektywności nauczania w ewaluacji wewnątrzszkolnej oraz wykład dr Henryka Szaleńca, który opowiedział o zamierzonym i niezamierzonym wpływie egzaminów na proces dydaktyczny. Jeden z uczestników tak podsumował tę część konferencji: *wykłady Super, ABC EWD*. Po wykładach uczestnicy pracowali w sześciu grupach warsztatowych. Wstępna analiza ankiet ewaluacyjnych pozwala stwierdzić, że uczestnicy bardzo wysoko ocenili zarówno merytoryczną jak i organizacyjną część konferencji: *wszystko było zorganizowane i przeprowadzone sprawnie i profesjonalnie*. Bardzo wysokie oceny otrzymały wszystkie warsztaty prowadzone według odrębnych programów, specjalnie przewidzianych dla przedstawicieli poszczególnych etapów edukacyjnych. Za treści przydatne i ciekawe uczestnicy w szczególności podają analizowane w trakcie zajęć *studia przypadków* oraz *wnioski z analiz*. Uczestnicy docenili zaangażowanie i wysoki poziom przygotowania prowadzących. Zebraliśmy wiele opinii, których sens zawiera się w wypowiedzi jednej z uczestniczek: *cieszę się, że tu byłam i tyle się nauczyłam*. Miło jest także spotkać się z takimi opiniami, które wskazują na to, że wiedza zdobyta podczas Wiosennej Szkoły EWD nie tylko rozwija umiejętności uczestników, ale także będzie przekazywana dalej: *poszerzyłam swoją wiedzę i umiejętności, które będę wykorzystywać do modyfikacji prowadzonych w szkole analiz. Podzielę się nimi z nauczycielami*. Najlepiej o konferencji Wiosenna Szkoła EWD świadczą jednak częste zapiski w komentarzach: *Prosimy częściej organizować takie spotkania*.

Sposób przygotowania ankiety

Ankieta ewaluacyjna została przygotowana w wersji papierowej. Każda z grup otrzymała formularz, na którym mogła ocenić zarówno zajęcia jak i prowadzących. Na 173 osoby biorące udział w konferencji otrzymano aż 112 wypełnionych ankiet. Poniższe zestawienia statystyczne zostały opracowane na ich podstawie.

Charakterystyka respondentów

Udział w konferencji wzięły 173 osoby. Byli to głównie dyrektorzy i nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Tabela 1. Uczestnicy konferencji

Uczestnicy konferencji	Liczebność
Nauczyciel	78
Nauczyciel i doradca	3
Dyrektor	20
ODN	1
CDN	1
Konsultant	2
Doradca	2
Inne	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej.

Wśród uczestników przeważającą grupę stanowiły kobiety (94). Mężczyzn było 12. W sześciu ankietach brakowało danych.

Ocena wykładów

Podobnie jak w poprzednich ankietach ewaluacyjnych programy poszczególnych wykładów oceniane były na czterech wymiarach, które obejmowały poziom merytoryczny, przygotowanie prowadzącego, zakres merytoryczny oraz komunikatywność. Oceny odpowiadały ocenom szkolnym od 1 do 6. Poniższa tabela przedstawia średnią arytmetyczną z uzyskanych wyników. Chociaż, tak jak we wszystkich pozostałych

zestawieniach, różnica jest minimalna, można powiedzieć, że wśród najlepszych, najlepiej wypadł wykład dr Henryka Szalenieca.

Tabela 2. Ocena wykładów

	Michał Sitek	Roman Dolata	Maciej Koniewski	Henryk Szaleniec
Poziom merytoryczny	5,20	5,50	5,28	5,72
Przygotowanie prowadzącego	5,36	5,54	5,25	5,78
Zakres merytoryczny	5,32	5,51	5,34	5,8
Komunikatywność	5,27	5,49	5,18	5,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Ocena warsztatów

Dzięki formularzom dostosowanym do każdej grupy możliwe było poznanie opinii uczestników odnośnie poszczególnych warsztatów oraz osób je prowadzących. Poniższe tabele przedstawiają średnią arytmetyczną ze stopni wystawianych na szkolnej skali ocen. Patrząc na wszystkie sześć tabel ukazujących oceny sześciu poszczególnych grup warsztatowych, można łatwo zauważyć, że ani razu ocena nie spadła poniżej pięciu, a wręcz rzadko niewiele odbiegała od oceny celującej. Świadczy to o bardzo wysokim poziomie i szerokim zakresie merytorycznym wiedzy przekazywanej podczas zajęć, a także efektywności wykorzystania czasu przez prowadzących. To bardzo ważne wymiary, gdyż nawet najlepiej przygotowani prowadzący mieliby trudność z przekazaniem wiedzy bez umiejętności zarządzania czasem. Wyniki ankiet wskazują również na bardzo dobrą komunikatywność prowadzących, bez której uzyskanie poprzednich wyników nie byłoby możliwe. Jasno sprecyzowany i właściwie dobrany przekaz jest z kolei gwarancją

5

przydatności tej wiedzy. Ostatni z wymiarów, który oceniali uczestnicy zajęć wskazuje na to, że wszystko, czego dowiedzieli się podczas Wiosennej Szkoły EWD 2015 jest również rzeczywiście przydatne w ich codziennej pracy. Wynik ten wraz z analizą wypowiedzi uczestników w kolejnej części raportu, znakomicie wskazuje, że po raz kolejny Szkoła EWD w pełni spełniła swoje zadanie – stała się źródłem rzetelnej wiedzy na temat Edukacyjnej Wartości Dodanej.

Poniżej znajdują się tabele, z których każda przedstawia średnie ocen wystawionych przez uczestników sześciu grup warsztatowych. Osobnej ocenie podlegał każdy blok tematyczny zajęć. Ocena dokonywana była na pięciu wymiarach na szkolnej skali od 1 do 6.

Tabela 3. Ocena warsztatów w grupie dla szkół gimnazjalnych (G1)

	Model EWD dla gimnazjów	Interpretacja trzyletnich wskaźników EWD	Kalkulator EWD 100 wprowadzenie i ćwiczenia	Wskaźniki EWD w ewaluacji wewnątrzszkolnej
Zakres merytoryczny	5,6	5,75	5,65	5,7
Poziom merytoryczny	5,5	5,7	5,6	5,65
Efektywność wykorzystania czasu	5,5	5,6	5,55	5,7
Komunikatywność	5,4	5,45	5,3	5,8
Przydatność do pracy	5,65	5,6	5,6	5,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Tabela 4. Ocena warsztatów w grupie dla szkół gimnazjalnych (G2)

	Model EWD dla gimnazjów	Interpretacja trzyletnich wskaźników EWD	Kalkulator EWD 100 wprowadzenie i ćwiczenia	Wskaźniki EWD w ewaluacji wewnętrznej
Zakres merytoryczny	5,55	5,6	5,6	5,35
Poziom merytoryczny	5,45	5,6	5,5	5,35
Efektywność wykorzystania czasu	5,55	5,6	5,5	5,35
Komunikatywność	5,45	5,45	5,45	5,25
Przydatność do pracy	5,55	5,6	5,6	5,35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Tabela 5. Ocena warsztatów w grupie dla szkół ponadgimnazjalnych (M1)

	Model maturalnej EWD	Interpretacja trzyletnich wskaźników EWD	Kalkulator EWD 100 wprowadzenie i ćwiczenia	Wskaźniki EWD w ewaluacji wewnętrznej
Zakres merytoryczny	5,5	5,63	5,63	5,6
Poziom merytoryczny	5,3	5,63	5,5	5,4
Efektywność wykorzystania czasu	5,4	5,42	5,4	5,3
Komunikatywność	5,42	5,0	5,4	5,4
Przydatność do pracy	5,55	5,55	5,5	5,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Tabela 6. Ocena warsztatów w grupie dla szkół ponadgimnazjalnych (M2)

	Model maturalnej EWD	Interpretacja trzyletnich wskaźników EWD	Kalkulator EWD 100 wprowadzenie i ćwiczenia	Wskaźniki EWD w ewaluacji wewnętrznej
Zakres merytoryczny	5,7	5,75	5,75	5,8
Poziom merytoryczny	5,8	5,8	5,8	5,8
Efektywność wykorzystania czasu	5,8	5,8	5,8	5,8
Komunikatywność	5,8	5,8	5,8	5,8
Przydatność do pracy	5,75	5,75	5,75	5,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Tabela 7. Ocena warsztatów w grupie dla szkół podstawowych (S1)

	Model EWD dla II etapu edukacyjnego	Kalkulator EWD SP wprowadzenie i ćwiczenia	Wskaźniki EWD w ewaluacji wewnętrznej
Zakres merytoryczny	5,8	5,8	5,8
Poziom merytoryczny	5,8	5,9	5,8
Efektywność wykorzystania czasu	5,9	5,9	5,9
Komunikatywność	5,9	5,9	5,9
Przydatność do pracy	5,8	5,8	5,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Tabela 8. Ocena warsztatów w grupie dla szkół podstawowych (S1)

	Model EWD dla II etapu edukacyjnego	Kalkulator EWD SP wprowadzenie i ćwiczenia	Wskaźniki EWD w ewaluacji wewnętrznej
Zakres merytoryczny	5,9	5,9	5,9
Poziom merytoryczny	5,9	5,9	5,9
Efektywność wykorzystania czasu	5,8	5,8	5,8
Komunikatywność	5,8	5,8	5,8
Przydatność do pracy	5,8	5,8	5,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej

Podsumowując, cały Wiosennej Szkoły EWD 2015 został bardzo efektywnie wykorzystany. Można powiedzieć, że odpowiednie osoby, przekazały właściwą wiedzę osobom zainteresowanym określonym tematem w skuteczny sposób, co spowodowało, że przekazana wiedza okazała się bardzo przydatna do pracy. Sukces ten zagwarantowała doskonale przygotowana pod względem merytorycznym kadra, program dostosowany ściśle do konkretnych odbiorców, uczestnicy dobrani według wcześniej ustalonych kryteriów oraz sprawne zaplecze organizacyjne.

Trudne treści

W części ankiety poświęconej pytaniom otwartym respondenci mogli wypowiedzieć się na temat tego, jakie treści poruszane podczas wykładów i warsztatów okazały się dla nich trudne. Wśród najczęściej pojawiających się wypowiedzi znalazły się te dotyczące *interpretowania wyników oraz wpływu egzaminów na proces dydaktyczny*. Problematyczne okazały się również treści dotyczące *wskaźników EWD w ewaluacji wewnętrznej, zrozumienie skali 100: 15, interpretacja trzyletnich przedziałów ufności oraz ocena pracy efektywności szkoły*. Uczestnicy najczęściej wskazywali przy tym na

trudności związane z wybraniem najtrafniejszych analiz z ogromnego wachlarza porównań i wykresów. Co jest esencją, co pominąć co zbędne. Co ciekawe, uczestnicy zdają sobie sprawę, że część tych problemów wynika bezpośrednio z ich podstawowej wiedzy na temat statystyki. Jedna z uczestniczek, nie mająca szerokiej wiedzy statystycznej napisała: *na początku terminologia, ale z upływem czasu jakoś się do nich przyzwyczaiłam i było całkiem dobrze*. Samo posługiwanie kalkulatorem, jako narzędziem, również pojawiało się w tej części ankiety, lecz zdecydowanie rzadko. Czasem też miało to związek, jak ujął to jeden z uczestników ze *złośliwością sprzętu komputerowego*. Podsumowując, można powiedzieć, że treści trudnych było dużo, ale były przystępnie, dobrze wytłumaczone, wszystko co nowe jest trudne zanim stanie się znane i proste.

W tej części ankiety, we wszystkich Szkołach EWD pojawiały się również sporadyczne wskazania dotyczące zmęczenia podróży i potrzeby dłuższego czasu na przeanalizowanie poszczególnych tematów. Respondenci zdają sobie sprawę, że ich kondycja i potrzeba systematyczności w pracy ze wskaźnikami EWD są istotne dla sukcesu w tej metodzie.

Treści najbardziej przydatne

Zgodnie z założeniami konferencji, w tym roku w Wiosennej Szkole część miejsc została przewidziana dla osób, których wiedza na temat EWD jest niewielka lub zerowa. Odpowiednio dobrany materiał warsztatowy do grupy odbiorców zaowocował bardzo pozytywnymi ocenami ćwiczeń. Wypowiedzi takie jak poniżej często pojawiały się w ankietach: *To było pierwsze moje spotkanie z EWD. Na pewno przybliżyło mi w pewnym stopniu zarys wiadomości i umiejętności, które będę doskonalić*. Osoby, które poznają podstawy pracy ze wskaźnikami EWD mają ochotę, aby nie tylko kontynuować tę przygodę, lecz także przekazywać wiedzę dalej. Uczestnicy bardzo cenili sobie warsztatowy charakter zajęć. Za najbardziej przydatne uznawali również: *„Sztuczki” do zastosowania w kalkulatorze EWD, wszystkie treści się przydadzą w pracy z kalkulatorem. Właściwe odczytywanie wskaźników w kalkulatorze*. Uznawana wcześniej za trudną, skala 100/15 również została przez niektórych doceniona i oceniona, jako przydatna, podobnie jak

interpretacja wyników. Jako przydatna oceniona została również *analiza wskaźników jednorocznych, jako możliwość szczegółowego spojrzenia na pracę szkoły oraz możliwość wykorzystania kalkulatora EWD w ocenie i planowaniu pracy*. Podsumowując można posłużyć się cytatem z jednej z ankiet: *wszystkie wykłady były interesujące, ale umiejętności praktyczne zdobyte na warsztatach są nieocenione, dodatnie, bardzo efektywne. Mam nadzieję, że stabilne na przyszłość*.

Odnosnie przydatności uczestnikom zadano również pytanie czy wiedza zdobyta podczas konferencji będzie przez nich wykorzystywana w codziennej pracy. Aż 94 osoby odpowiedziały „Zdecydowanie tak”, a 18 osób zakresliło odpowiedź „Raczej tak”. Znaczące jest również, że nie odnotowano innych odpowiedzi. Wśród uzasadnień podanych opinii najczęściej pojawiającymi się argumentami były następujące wypowiedzi:

- *Wykonuję analizy egzaminów i po szkoleniu jestem w stanie je ulepszyć*
- *Analiza EWD będzie przeprowadzona bardzo dokładnie, nauczyłam się patrzenia na dany wykres po d różnymi kątami.*
- *Szkolenie Rady Pedagogicznej i analiza wskaźników EWD dotąd przeprowadzane przez osobę z zewnątrz postaram się przeprowadzić samodzielnie.*
- *Podzielę się wiedzą z zespołem nauczycieli w mojej szkole*
- *Będę pracować z radami szkół podstawowych i wzbogacę swoją ofertę w zakresie analizy sprawdzianu i prowadzenia ewaluacji wewnętrznej.*
- *Umiejętność analizy EWD pomocna będzie w planowaniu pracy szkoły, dodatkowych zajęć. Pokaże nauczycielom mierniki pracy.*

Najbardziej ciekawe

Podobnie jak w poprzednim punkcie dotyczącym kwestii przydatnych, tak i przy opisie ciekawych tematów, pojawiały się kwestie związane z *możliwościami technicznymi kalkulatora przydatnymi w ocenie efektywności pracy szkół, umocowanie w teorii przekazanej przez prowadzących oraz praktyczny aspekt szkolenia, ćwiczenia, możliwość obserwacji szkoły*. Uczestnicy z zacięciem przyjęli również warsztaty, które dotyczyły ewaluacji wewnątrz szkolnej - zarówno wykład jak i warsztat. Ciekawa okazała się również *analiza przypadków, zamierzony i niezamierzony wpływ egzaminów na proces*

dydaktyczny, ewaluacja, case study, zajęcia warsztatowe. Podobnie jak w kwestiach przydatnych, wielu respondentom trudno było jednoznacznie wskazać pewne treści. Bardzo dużo część wypowiedzi brzmiała w sposób błożony do wypowiedzi przytoczonej poniżej wszystko było bardzo ciekawe, bo byłam laikiem w tej dziedzinie.

Co było zbędne...?

W tej części ankiety najczęściej powtarzanymi odpowiedziami były te, które wskazywały na brak niepotrzebnych treści w programie konferencji: *nie było takich treści lub wszystkie były potrzebne*. Do wyjątkowych należała uwaga dotycząca *zbyt dużej liczby wykładów* oraz wykład dotyczący *miejsca egzaminów w systemie oceniania*.

Oczekiwania wobec kolejnych edycji Szkół EWD

Uczestnicy zostali również zapytani o to, czego oczekują od kolejnych edycji Szkół EWD. Najczęściej pojawiające się odpowiedzi przedstawione zostały poniżej. Wynika z nich jednak, że w dużej mierze uczestnicy oczekują wzmożonej pracy, która przebiegałaby w sposób taki sam jak dotychczas, tylko w znacznie dłuższym okresie. Wśród oczekiwań pojawia się propozycja wprowadzenia nowych obszarów tematycznych, lecz głównie można odnieść wrażenie, że spodziewana jest dłuższa współpraca z Zespołem EWD w zakresie wspierania pracy ze wskaźnikami EWD.

- *Ćwiczenia warsztatowe - analiza w kalkulatorze EWD dotycząca przypadków różnych szkół, rekonstrukcje, przykłady problemów mających na celu poprawę efektywności pracy szkoły*
- *Bardziej zaawansowana analiza wyników szkoły, możliwość pracy na własnych wynikach i dokonanie analizy*
- *Myślę, że wiedza z tej szkoły jest wystarczająca, ewentualnie, więcej godzin dotyczących analizy, kolejny etap szkolenia, pogłębiony. Być może szkolenie online*
- *Wiele przykładów praktycznych w formie: problem - prace w grupach - prezentacja wraz z komentarzami prowadzącego*
- *Kalkulator EWD dla języka polskiego, kalkulator dla języka obcego*

- *Więcej zajęć na wynikach własnej szkoły. Tzn ćwiczenia będące jednocześnie podpowiedzią ciekawej nowej analizy danych, nowych związków przyczynowo-skutkowych.*
- *Nadal praca z kalkulatorem, ćwiczenia dotyczące interpretacji wyników. Czy szkoła ma uczyć pod sprawdzian/egzamin? Czy dyrektor powinien wykorzystywać EWD do oceny pracy zespołu?*
- *Ciągłe ćwiczenia z zakresu analizy EWD, tak by dojść do perfekcji i stać się jej pasjonatem*

Płatna Szkoła EWD w 2016 roku?

Doskonałym podsumowaniem omówionych wcześniej oczekiwań jest analiza odpowiedzi uczestników na pytanie dotyczące ewentualnego wzięcia udziału w podobnej Szkole EWD, gdyby była ona płatna. Pytanie to zostało zadane z jednej strony z uwagi na zbliżający się koniec projektu, ale również by sprawdzić, jak ważny jest dla uczestników udział w Szkole EWD. Czy rzeczywiście zależy im na podnoszeniu swoich kompetencji, nawet gdyby musieli za nie zapłacić. Poniższe zestawienie odpowiedzi pozwala stwierdzić, że w przypadku konieczności sfinansowania konferencji przez samych uczestników, byłaby możliwość organizacji kolejnych sesji warsztatowych. „Tak” odpowiedziały 72 osoby, w tym tylko 11 uzależniły swoją decyzję od wysokości kosztów. „Być może” zadeklarowały 3 osoby, a 7 osób wzięłaby udział, gdyby pracodawca pokrył koszty. „Nie wiem” zaznaczyły dwie osoby, a stanowcze nie 11 osób.

Ocena organizacji Wiosennej Szkoły EWD

Oceny organizacji konferencji, respondenci dokonywali na pięciostopniowej skali, odpowiadającej szkolnym ocenom. 1 – oznaczał ocenę niedostateczną, a 5 – ocenę bardzo dobrą. Poniższa tabela przedstawia rozkład ocen dla poszczególnych aspektów oceny.

Tabela 9. Ocena organizacji konferencji.

	<i>Informacja przed konferencją</i>	<i>Ścieżki warsztatowe</i>	<i>Posiłki</i>	<i>Kontakt z organizatorem</i>	<i>Recepcja WSZ</i>
<i>Średnia ocen</i>	4,82	4,87	4,90	4,96	4,96

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej.

Ocena organizacji konferencji wypadła bardzo dobrze. Po zsumowaniu ocen dobrych i bardzo dobrych każdy z wymienionych aspektów oceniony został niemal w 100% pozytywnie. Wśród komentarzy dotyczących organizacji pojawiały się jedynie pozytywne komentarze, których brzmienie można podsumować cytatem jednej z uczestniczek, która opisała ją następująco: *organizacja na wysokim poziomie*. Inne zaś opisywały konferencję w ten sposób: *to jedna z najprofesjonalniej zorganizowanych konferencji. Ciężko było nawet zgubić się w hotelu między salami, czy dojeżdżając do Ożarowa. Wszystko idealnie oznaczone, wyjaśnione (...) Pełny profesjonalizm*. Tuż za uznaniem pojawiały się też prośby o ponowne spotkania i umożliwienie doksztalcenia się w tym zakresie również w formie e-learningowej: *Super! Prośba o przyszłoroczną organizację szkolenia, jako formy kontynuacji sesji tegorocznej, wprowadzenie szkolenia online*. Najlepszym jednak podsumowaniem konferencji mogą być uwagi uczestników odnoszące się do chęci ponownego wzięcia udziału w Szkole EWD. *Cieszę się, że tu byłam i tyle się nauczyłam. Oby częściej*.